

КОНСТИТУЦІЯ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

*[Зі змінами й додатками, внесеними до
1 червня 2006 р.]*

Зміст

КОНСТИТУЦІЯ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

ГЛАВА I. ЛИТОВСЬКА ДЕРЖАВА	9
ГЛАВА II. ЛЮДИНА І ДЕРЖАВА	13
ГЛАВА III. СУСПІЛЬСТВО ТА ДЕРЖАВА	20
ГЛАВА IV. НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ПРАЦЯ	23
ГЛАВА V. СЕЙМ	26
ГЛАВА VI. ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛІКИ	35
ГЛАВА VII. УРЯД ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ	43
ГЛАВА VIII. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД	47
ГЛАВА IX. СУД	51
ГЛАВА X. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ	55
ГЛАВА XI. ФІНАНСИ ТА ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ	57
ГЛАВА XII. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ	59
ГЛАВА XIII. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА ЗАХИСТ ДЕРЖАВИ	60
ГЛАВА XIV. ЗМІНА КОНСТИТУЦІЇ	65
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	67

СКЛАДОВА ЧАСТИНА КОНСТИТУЦІЇ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

КОНСТИТУЦІЙНИЙ ЗАКОН ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ «ПРО ЛИТОВСЬКУ ДЕРЖАВУ»	70
КОНСТИТУЦІЙНИЙ АКТ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ «ПРО НЕПРИЄДНАННЯ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ДО ПОСТРАДЯНСЬКИХ СХІДНИХ СОЮЗІВ»	72
ЗАКОН ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ «ПРО ПОРЯДОК НАБУТТЯ ЧИННОСТІ КОНСТИТУЦІЄЮ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ»	73
КОНСТИТУЦІЙНИЙ АКТ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ «ПРО ЧЛЕНСТВО ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ»	76

КОНСТИТУЦІЯ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

*Прийнята громадянами Литовської Республіки
на референдумі 25 жовтня 1992 року*

*Конституція Литовської Республіки набула чинності
2 листопада 1992 року*

ЛИТОВСЬКИЙ НАРОД

- який створив багато віків тому Литовську державу;
- заклавши її правовий фундамент у Литовських Статутах та Конституціях Литовської Республіки;
- котрий віками рішуче захищав свою свободу й незалежність;
- який зберіг свій дух, рідну мову, письменність і звичаї;
- втілюючи природне право людини та народу вільно жити й творити на землі своїх предків – у незалежній Литовській державі;
- піклуючись про національну злагоду на землі Литви;
- прагнучи відкритого, справедливого, гармонійного громадського суспільства і правової держави, волею громадян відродженої Литовської держави приймає і проголошує цю

КОНСТИТУЦІЮ

ГЛАВА І ЛИТОВСЬКА ДЕРЖАВА

Стаття 1

Литовська держава є незалежною демократичною республікою.

Стаття 2

Литовська держава створюється народом. Суверенітет належить народові.

Стаття 3

Ніхто не може ущемляти або обмежувати суверенітет народу, присвоювати суверенну волю, яка належить всьому народові.

Народ і кожний громадянин має право протидіяти будь-кому, хто насильницьким шляхом посягає на незалежність, територіальну цілісність, конституційний лад Литовської держави.

Стаття 4

Вищу конституційну волю народ здійснює безпосередньо або через своїх представників, обраних демократичним шляхом.

Стаття 5

Державна влада в Литві здійснюється Сеймом, Президентом Республіки та Урядом, Судом.

Повноваження влади обмежуються Конституцією.

Установи влади служать людям.

Стаття 6

Конституція є цілісним актом, який застосовується безпосередньо.

Кожен може захищати свої права, посилаючись на Конституцію.

Стаття 7

Недійсним є будь-який закон або інший акт, що суперечить Конституції.

Дійсними є тільки обнародовані закони.

Незнання закону не звільняє від відповідальності

Стаття 8

Захоплення державної влади або її інституту насильницьким шляхом вважається антиконституційною дією, є незаконним і недійсним.

Стаття 9

Найважливіші питання життя держави й народу вирішуються шляхом референдуму.

У встановлених законом випадках референдум оголошується Сеймом.

Референдум оголошується також у випадку, якщо цього вимагає не менше 300 тисяч громадян, які мають виборче право.

Порядок оголошення і проведення референдуму встановлюється законом.

Стаття 10

Територія Литовської держави є єдиною і неподільною на будь-які державні утворення.

Державні кордони можуть бути змінені тільки відповідно до міжнародного договору Литовської Республіки після його ратифікації чотирма п'ятими всіх членів Сейму.

Стаття 11

Адміністративні одиниці території Литовської держави та їх межі встановлюються законом.

Стаття 12

Громадянство Литовської Республіки набувається за народженням та на інших встановлених законом підставах.

За винятком встановлених законом окремих випадків, ніхто не може бути одночасно громадянином Литовської Республіки та іншої держави.

Порядок набуття і втрати громадянства встановлюється законом.

Стаття 13

Литовська держава піклується про своїх громадян за кордоном.

Забороняється видавати громадянина Литовської Республіки іншій державі, якщо міжнародним договором Литовської Республіки не передбачені інші дії.

Стаття 14

Державною мовою є литовська мова.

Стаття 15

Кольорами державного прапора є жовтий, зелений, червоний.

Державним гербом є білий Вігис на червоному тлі.

Державний герб, державний прапор та їх застосування встановлюються законами.

Стаття 16

Державним гімном є «Національна пісня» Вінцаса Кудірки.

Стаття 17

Столицею Литовської держави є місто Вільнюс – багатовікова історична столиця Литви.

ГЛАВА II ЛЮДИНА І ДЕРЖАВА

Стаття 18

Права і свободи людини є природними.

Стаття 19

Право людини на життя охороняється законом.

Стаття 20

Свобода людини недоторкана.

Ніхто не може бути підданий свавільному затриманню чи триманню під вартою. Ніхто не може бути позбавлений волі інакше як на тих підставах і відповідно до таких процедур, що встановлені законом.

Затримана на місці злочину особа протягом 48 годин має бути припроваджена до суду, де в присутності затриманого вирішується питання про обґрунтованість затримання. У разі неприйняття судом постанови про арешт особи затриманий негайно звільняється.

Стаття 21

Особа людини недоторкана.

Гідність людини захищається законом.

Забороняється піддавати людину тортурам, завдавати каліцтва, принижувати її гідність, жорстоко поводитися з нею, а також встановлювати такі покарання.

Людина без її відома і вільної згоди не може бути піддана науковим або медичним досліддам.

Стаття 22

Приватне життя громадянина недоторкане.

Листування, телефонні розмови, телеграфні повідомлення та інші види спілкування особи недоторкані.

Інформація про приватне життя особи може збиратися лише на підставі умотивованого рішення суду та тільки відповідно до закону.

Закон і суд захищають громадян від свавільного або незаконного втручання в їхнє особисте та сімейне життя, посягання на їхню честь і гідність.

Стаття 23

Власність недоторкана.

Права власності охороняються законами.

Вилучення власності можливе лише у встановленому законом порядку для суспільних потреб і при справедливому відшкодуванні.

Стаття 24

Житло людини недоторкане.

Без згоди мешканця зайти до оселі не дозволяється інакше, як тільки на підставі рішення суду чи у встановленому законом порядку у разі необхідності гарантування громадського порядку, затримання злочинця, врятування життя, здоров'я чи майна людини.

Стаття 25

Людина має право на свої переконання та вільне їх висловлення.

Людині не повинні чинитися перепони у пошуку, отриманні й поширенні інформації та ідей.

Свобода висловлення переконання, отримувати і поширювати інформацію не може обмежуватись інакше, як тільки законом, якщо це необхідно для захисту здоров'я, честі й гідності, приватного життя, моральності людини чи конституційного ладу.

Свобода висловлення переконань і поширення інформації несумісна зі злочинними діями – розпалюванням національної, расової, релігійної та соціальної ненависті, насильства і дискримінації, клепом та дезінформацією.

Громадянин має право у встановленому порядку отримувати наявну про нього у державних установах інформацію.

Стаття 26

Свобода думки, віросповідання та совісті обмеженню не підлягає.

Кожна людина має право на свободу вибору будь-якої релігії чи віросповідання та одноосібно чи спільно з іншими, у приватному чи публічному порядку її сповідувати, відправляти релігійні обряди, практикувати віросповідання і навчати його.

Ніхто не може ні примушувати іншу особу, ні зазнавати примусу обирати чи сповідувати будь-яку релігію або віру.

Свобода людини сповідувати і поширювати релігію або віру не може обмежуватись інакше, як лише, як лише законом і тільки в разі необхідності гарантувати суспільну безпеку, громадський порядок, здоров'я та моральність людей, так само як і інші основні права та свободи особи.

Батьки та опікуни вільно дбають про релігійне та моральне виховання дітей і підопічних відповідно до власних переконань.

Стаття 27

Переконаннями людини, її релігією чи віросповіданням не можуть бути виправдані злочин або недодержання законів.

Стаття 28

Здійснюючи свої права та користуючись своїми свободами, людина зобов'язана додержувати Конституції і законів Литовської Республіки, не обмежувати права та свободи інших людей.

Стаття 29

Перед законом, судом та іншими державними інститутами чи посадовими особами всі люди рівні.

Не допускаються обмеження прав людини і надання їй привілеїв залежно від її статі, раси, національності, мови, походження, соціального становища, віросповідання, переконань чи поглядів.

Стаття 30

Особа, конституційні права або свободи якої порушуються, має право звернутися до суду.

Відшкодування завданих особі матеріальних та моральних збитків встановлюється законом.

Стаття 31

Особа вважається невинуватою доти, доки її винність не доведена у встановленому законом порядку і не визнана вироком суду, що набув законної сили.

Особа, обвинувачувана у вчиненні злочину, має право на відкритий і справедливий розгляд її справи незалежним і безстороннім судом.

Забороняється примушувати давати свідчення проти себе, членів своєї сім'ї або близьких родичів.

Покарання може призначатися або застосовуватися лише на підставі закону.

Ніхто не може бути покараний за той самий злочин вдруге.

Особі, підозрюваній у вчиненні злочину, й обвинувачуваній особі з моменту їх затримання або першого допиту гарантується право на захист, а також право мати адвоката.

Стаття 32

Громадянин може вільно пересуватися та обирати собі місце проживання у Литві, може вільно виїжджати з Литви.

Ці права не можуть обмежуватися інакше, як лише за законом та у разі необхідності забезпечення держави, охорони здоров'я людей, а також при здійсненні правосуддя.

Не можна забороняти громадянинові повернутися в Литву.

Кожний литовець може поселитися в Литві.

Стаття 33

Громадяни мають право брати участь в управлінні своєю державою як безпосередньо, так і через демократично обраних представників, а також мають право на рівних умовах вступати на державну службу в Литовській Республіці.

Громадянам гарантується право критикувати роботу державних установ чи посадових осіб, оскаржувати їх рішення. Переслідування за критику забороняється.

Громадянам гарантується право на петицію, порядок здійснення якого встановлюється законом.

Стаття 34

Громадяни, яким на день виборів виповнилося 18 років, мають виборче право.

Право бути обраним встановлюється Конституцією Литовської Республіки та законами про вибори.

У виборах не беруть участі громадяни, визнані судом недієздатними.

Стаття 35

Громадянам гарантується право на вільне об'єднання в товариства, політичні партії та асоціації, якщо їхні цілі і діяльність не суперечать Конституції та законам.

Ніхто не може бути приневолений до членства в будь-якому товаристві, політичній партії чи асоціації.

Створення та діяльність політичних партій, інших політичних та громадських організацій регламентується законом.

Стаття 36

Не можна забороняти або перешкоджати громадянам збиратися без зброї на мирні зібрання.

Це право не може обмежуватися інакше, як лише за законом і тільки в разі необхідності захистити державну чи суспільну безпеку, громадський порядок, здоров'я чи моральність людей або права і свободи інших осіб.

Стаття 37

Громадяни, які належать до національних спільнот, мають право на розвиток своєї мови, культури та звичаїв.

ГЛАВА III СУСПІЛЬСТВО ТА ДЕРЖАВА

Стаття 38

Сім'я є основою суспільства та держави.

Держава охороняється та опікає сім'ю, материнство, батьківство і дитинство.

Шлюб береться за вільною згодою чоловіка та жінки.

Держава реєструє шлюб, народження та смерть. Держава визнає і церковну реєстрацію шлюбу.

Права кожного із подружжя у сім'ї рівні.

Право та обов'язок батьків – виховувати своїх дітей чесними людьми і відданими громадянами, утримувати їх до досягнення повноліття.

Обов'язок дітей – поважати батьків, опікати їх у старості та дбайливо ставитися до їхньої спадщини.

Стаття 39

Держава опікає сім'ї, які виховують дітей дома, надає їм підтримку у встановленому законом порядку.

Для матерів, які працюють, законом передбачаються оплачувана допологова та післяпологова відпустка, сприятливі умови праці та інші пільги.

Неповнолітні діти захищаються законом.

Стаття 40

Державні навчально-виховні заклади самоврядувань є світськими. У них за бажанням батьків провадиться навчання Закону божого.

У встановленому законом порядку можуть створюватися і недержавні навчально-виховні заклади.

Вищим навчальним закладам надається автономія.

Держава здійснює нагляд за діяльністю навчально-виховних закладів.

Стаття 41

Навчання осіб віком до 16 років є обов'язковим.

Навчання у державних (самоврядних) загальноосвітніх, професійних школах та навчальних закладах вищого рівня є безоплатним.

Вища освіта доступна всім відповідно до здібностей кожної людини. Громадянам, які успішно навчаються у державних вищих навчальних закладах, гарантується безоплатне навчання.

Стаття 42

Культура, наука та дослідження, а також викладання є вільним.

Держава надає підтримку культурі та науці, приділяє увагу охороні пам'яток та цінностей історії, мистецтва та інших пам'яток і цінностей культури Литви.

Духовні та матеріальні інтереси автора, пов'язані з науково-технічною, культурно-художньою творчістю, захищаються й охороняються законом.

Стаття 43

Держава визнає традиційні у Литві церкви та релігійні організації, а інші церкви та релігійні організації – в тому разі, якщо вони мають підтримку в суспільстві та їх вчення і обряди не суперечать законові й моралі.

Визнані державою церкви та інші релігійні організації мають права юридичної особи.

Церкви та релігійні організації вільно проповідують своє вчення, відправляють свої обряди, мають молитовні будинки, благодійні заклади та школи для підготовки служителів культу.

Церкви та релігійні організації вільно діють згідно зі своїми канонами і статутами.

Становище церкви та інших релігійних організацій у державі встановлюється угодою або законом.

Проповідування церквами та релігійними організаціями вчення, інша релігійна діяльність, а також молитовні будинки не можуть використовуватися з метою, що суперечить Конституції та законам.

У Литві не має державної релігії.

Стаття 44

Цензура засобів масової інформації забороняється.

Держава, політичні партії, політичні та громадські організації, інші інституції або особи не можуть монополізувати засоби масової інформації.

Стаття 45

Національні спільноти громадян самостійно займаються справами своєї національної культури, освітою, благодійністю, взаємодопомогою.

Держава надає підтримку національним спільнотам.

ГЛАВА IV НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ПРАЦЯ

Стаття 46

Господарство Литви ґрунтується на праві приватної власності, на особистій свободі господарської діяльності та особистій ініціативі.

Держава надає підтримку суспільно корисним господарським зусиллям та ініціативі.

Державою регулюється господарська діяльність таким чином, щоб вона слугувала для загального блага народу.

Законом забороняється монополізувати виробництво та ринок, охороняється свобода чесної конкуренції.

Держава захищає інтереси споживача.

Стаття 47

На правах виключної власності Литовській Республіці належать: надра землі, а також внутрішні води, ліси, парки, дороги, об'єкти історії, археології і культури державного значення.

Литовській Республіці належать виключні права на повітряний простір над її територією, її континентальний шельф та економічну зону в Балтійському морі.

Землю, внутрішні води й ліси придбати у власність в Литовській Республіці закордонні суб'єкти можуть за конституційним законом.

Земельні ділянки на правах власності відповідно до встановлених законами порядку та умов можуть належати іноземній державі для заснування її дипломатичних та консульських установ.

Стаття 48

Кожна людина може вільно обирати роботу та займатися підприємництвом і має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на справедливу оплату праці та на соціальний захист на випадок безробіття.

Праця іноземців у Литовській Республіці регулюється законом.

Примусова праця заборонена.

Примусовою працею не вважається проходження служби у війську або альтернативна служба, що її заміняє, а також праця громадян під час війни, стихійного лиха, епідемії або в інших надзвичайних випадках.

Примусовою працею не вважається і регульована законом праця засуджених судом.

Стаття 49

Кожна людина, яка працює, має право на відпочинок і вільний час, а також на щорічну оплачувану відпустку.

Тривалість робочого часу визначається законом.

Стаття 50

Професійні спілки створюються вільно і діють самостійно. Вони захищають професійні, соціально-економічні права та інтереси працівників.

Усі професійні спілки мають рівні права.

Стаття 51

Працівники, захищаючи свої соціально-економічні інтереси, мають право на страйк.

Обмеження, умови та порядок здійснення цього права встановлюються законом.

Стаття 52

Держава гарантує право громадян на пенсії за віком та інвалідністю, на соціальну підтримку у випадку безробіття, хвороби, вдовства, втрати годувальника та в інших передбачених законом випадках.

Стаття 53

Держава піклується про здоров'я людей і гарантує медичну допомогу та послуги людині на випадок хвороби. Законом встановлюється порядок надання громадянам безоплатної медичної допомоги в державних лікувальних закладах.

Держава заохочує фізичну культуру суспільства і створює сприятливі умови для спорту.

Держава і кожна особа зобов'язана охороняти навколишнє середовище від шкідливого впливу

Стаття 54

Держава піклується про охорону природного середовища, тваринного та рослинного світу, окремих природних об'єктів і особливо цінних місцевостей, здійснює нагляд з метою дбайливого використання, а також відновлення та примноження природних ресурсів.

Законом забороняється виснажувати землю, її надра, води, забруднювати води та повітря, чинити радіаційний вплив на навколишнє середовище, а також збіднювати рослинний та тваринний світ.

ГЛАВА V СЕЙМ

Стаття 55

Сейм складається з представників народу – 141 члена Сейму, що обираються строком на чотири роки на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Сейм вважається обраним, якщо до його складу обрано не менш як три п'ятих членів Сейму.

Порядок обрання членів Сейму встановлюється законом.

Стаття 56

Членом Сейму може бути обраний громадянин Литовської Республіки, який не зв'язаний присягою чи зобов'язанням з іноземною державою і на день виборів має не менше 25 років, а також постійно проживає у Литві.

Членами Сейму не можуть бути обрані особи, які не відбули покарання за вироком, визначеним судом, а також особи, визнані судом недієздатними.

Стаття 57

Чергові вибори Сейму проводяться в рік закінчення повноважень членів Сейму в другу неділю жовтня.

Чергові вибори Сейму, що слідує після позачергових виборів Сейму, проводяться в час, указаний у першій частині цієї статті.

Стаття 58

Дострокові вибори Сейму можуть проводитися за постановою Сейму, прийнятою більшістю не менш ніж у три п'ятих голосів усіх членів Сейму.

Дострокові вибори Сейму можуть бути оголошені і Президентом Республіки:

1) якщо Сеймом протягом 30 днів після подання не було прийнято рішення про нову програму Уряду або після першого подання програми Уряду протягом 60 днів двічі підряд не було схвалено програму Уряду;

2) за пропозицією Уряду, якщо Сеймом безпосередньо виражається недовіра Урядові.

Президент Республіки не може оголосити про дострокові вибори Сейму, якщо до спливу строку повноважень Президента Республіки залишилося менше 6 місяців, а також якщо після дострокових виборів Сейму не минуло 6 місяців.

У постанові Сейму або в акті Президента Республіки щодо дострокових виборів Сейму призначається день виборів нового Сейму. Вибори нового Сейму повинні бути проведені не пізніше ніж протягом 3 місяців після прийняття рішення про дострокові вибори.

Стаття 59

Відлік строку повноважень членів Сейму починається з дня першого засідання новообраного Сейму. З початком цього засідання закінчується строк повноважень раніше обраних членів Сейму.

Обраний член Сейму набуває усіх прав представника народу лише після складання ним у Сеймі присяги на вірність Литовській Республіці.

Член Сейму, який не склав у встановленому законом порядку присягу чи склав присягу умовно, втрачає мандат члена Сейму. У зв'язку з цим Сеймом приймається постанова.

При виконанні своїх обов'язків члени Сейму керуються Конституцією Литовської Республіки, інтересами держави, своїм сумлінням і не можуть обмежуватися ніякими мандатами.

Стаття 60

Обов'язки члена Сейму, за винятком його обов'язків у Сеймі, несумісні з будь-якими іншими посадами в державних установах та організаціях, а також з роботою у підприємницьких, комерційних та інших приватних установах чи на підприємствах. На строк дії своїх повноважень член Сейму звільняється від обов'язку проходити службу з охорони краю.

Лише член Сейму може призначатися Прем'єр-міністром чи міністром.

Робота члена Сейму, а також витрати, пов'язані з його парламентською діяльністю, оплачуються за рахунок державного бюджету. Член Сейму не може отримувати ніякого іншого окладу, за винятком плати за творчу діяльність.

Обов'язки, права та гарантії діяльності члена Сейму встановлюються законом.

Стаття 61

Член Сейму має право звернутися із запитом до Прем'єр-міністра, міністрів, керівників інших державних інститутів, утворених чи обраних Сеймом. Вони зобов'язані дати усну чи письмову відповідь на сесії Сейму в установленому Сеймом порядку.

Під час сесії групою, не менш як одна п'ята членів Сейму, може бути подана Прем'єр-міністрові або міністрові інтерпеляція.

Сейм після обговорення відповіді Прем'єр-міністра чи міністра на інтерпеляцію може постановити, що відповідь незадовільна, і більшістю голосів половини всіх членів Сейму виразити недовіру Прем'єр-міністрові чи міністрові.

Порядок голосування встановлюється законом.

Стаття 62

Особа члена Сейму недоторканна.

Член Сейму без згоди Сейму не може бути притягнений до кримінальної відповідальності, заарештований, не може бути іншим чином обмежена його свобода.

Член Сейму за голосування чи виступ у Сеймі не може переслідуватися. Разом з тим за образу особи чи наклеп він може притягатися до відповідальності у загальному порядку.

Стаття 63

Повноваження члена Сейму припиняються у випадку:

1) спливу строку повноважень або з початком першого засідання обраного на дострокових виборах Сейму;

2) у разі його смерті;

3) у разі відставки;

4) визнання його судом недієздатним;

5) позбавлення його мандата Сеймом у порядку процедури імпичменту;

6) визнання виборів недійсними або у разі грубого порушення Закону про вибори;

7) переходу його на іншу роботу або якщо він не відмовляється від роботи, несумісної з обов'язками члена Сейму;

8) втрати ним громадянства Литовської Республіки.

Стаття 64

Сейм щорічно збирається на дві чергові – весняну та осінню сесії. Весняна сесія починається 10 березня і закінчується 30 червня. Осіння сесія починається 10 вересня і закінчується 23 грудня. Сейм може винести постанову про продовження сесії.

Позачергові сесії скликаються Головою Сейму за пропозицією не менш третини всіх членів Сейму, а в передбачених Конституцією випадках – Президентом Республіки.

Стаття 65

Новообраний Сейм на своє перше засідання, що має відбутися не пізніше ніж упродовж 15 днів після обрання Сейму, скликається Президентом Республіки. Якщо Президент Республіки не скликає Сейм, члени Сейму збираються самі наступного дня після спливу п'ятнадцятиденного строку.

Стаття 66

Засідання Сейму веде Голова Сейму або його заступник.

Перше після виборів засідання Сейму відкриває найстарший за віком член Сейму.

Стаття 67

Сейм:

- 1) обговорює та приймає поправки до конституції;
- 2) видає закони;
- 3) приймає постанови щодо референдумів;
- 4) призначає вибори Президента Литовської Республіки;
- 5) встановлює передбачені законом державні інститути, а також призначає та звільняє їх керівників;
- 6) схвалює чи не схвалює кандидатуру Прем'єр-міністра, запропоновану Президентом Республіки;
- 7) розглядає подану Прем'єр-міністром програму Уряду та приймає рішення щодо її схвалення;
- 8) за пропозицією Уряду створює чи ліквідує міністерства Литовської Республіки;
- 9) здійснює контроль за діяльністю Уряду, може виражати недовіру Прем'єр-міністрові або міністрові;
- 10) призначає суддів Конституційного Суду, суддів Верховного Суду, а також голів цих судів;
- 11) призначає та звільняє Державного контролера, Голову Правління Банку Литви;
- 12) призначає вибори Рад самоврядувань;
- 13) утворює головну виборчу комісію та вносить зміни до її складу;
- 14) затверджує державний бюджет та здійснює контроль за його виконанням;
- 15) встановлює державні податки та інші обов'язкові платежі;

16) ратифікує та денонсує міжнародні договори Литовської Республіки, розглядає інші питання зовнішньої політики;

17) встановлює адміністративний поділ Республіки;

18) засновує державні нагороди Литовської Республіки

19) видає акти про амністію;

20) вводить пряме правління, воєнний та надзвичайний стан, оголошує мобілізацію та приймає рішення про використання Збройних сил.

Стаття 68

Право законодавчої ініціативи у Сеймі належить членам Сейму, Президентові Республіки та Урядові.

Право законодавчої ініціативи мають також громадяни Литовської Республіки. 50 тисяч громадян, які мають виборче право, можуть подавати у Сейм проект закону, який Сейм зобов'язаний розглянути.

Стаття 69

Закони у Сеймі приймаються з додержанням процедури, встановленої законом.

Закони вважаються прийнятими, якщо за них проголосувала більшість членів Сейму, які брали участь у засіданні.

Конституційні закони Литовської Республіки приймаються, якщо за них проголосувало більше половини всіх членів Сейму, а зміни в них вносяться більшістю не менш ніж у три п'ятих голосів членів Сейму. Список конституційних законів визначає Сейм більшістю у три п'ятих голосів членів Сейму.

Положення законів Литовської Республіки можуть прийматися і шляхом референдуму.

Стаття 70

Прийняті Сеймом закони набувають чинності після підписання та офіційного обнародування їх Президентом Литовської Республіки, якщо самими законами не встановлений пізніший день набуття ними чинності.

Інші прийняті Сеймом акти та Статут Сейму підписуються Головою Сейму. Ці акти набувають чинності наступного дня після їх обнародування, якщо самими актами не встановлено інший порядок набуття ними чинності.

Стаття 71

Президент Республіки не пізніше ніж у десятиденний строк після вручення закону або підписує та офіційно обнародує прийнятий Сеймом закон, або повертає його до Сейму з відповідною мотивацією для повторного розгляду.

Якщо у зазначений строк прийнятий Сеймом закон Президент Республіки не повертає і не підписує, такий закон набуває чинності після підписання та офіційного обнародування його Головою Сейму.

Прийнятий шляхом референдуму закон чи інший акт не пізніше ніж упродовж 5 днів повинен бути підписаний і офіційно обнародований Президентом Республіки.

Якщо у зазначений строк такий закон Президент Республіки не підписує і не обнародує, закон набуває чинності після його підписання та офіційного обнародування Головою Сейму.

Стаття 72

Повернений Президентом Республіки закон Сейм може знову розглянути та прийняти.

Повторно розглянутий Сеймом закон вважається прийнятим, якщо були прийняті подані Президентом Республіки поправки та доповнення або якщо за закон проголосувало більше половини, а за конституційний закон – не менш трьох п'ятих усіх членів Сейму.

Такі закони Президент Республіки зобов'язаний не пізніше ніж протягом трьох днів підписати та негайно офіційно їх обнародувати.

Стаття 73

Скарги громадян щодо зловживань чи бюрократизму з боку державних посадових осіб (за винятком суддів) і посадових осіб самоврядувань розглядаються контролерами Сейму. Вони мають право вносити пропозиції до суду про звільнення винних посадових осіб з обійманої посади.

Повноваження контролерів Сейму встановлюються законом.

У разі потреби Сейм створює й інші інститути контролю. Їх система та повноваження встановлюються законом.

Стаття 74

Президент Республіки, Голова та судді Конституційного Суду, Голова та судді Верховного Суду, Голова та судді Апеляційного суду, члени Сейму за грубе порушення Конституції або порушення присяги, а також при виявленні факту вчинення злочину рішенням більшості у три п'ятих голосів усіх членів Сейму можуть бути усунені від обійманих посад або позбавлені мандата члена Сейму. Це здійснюється в порядку процедури імпичменту, який встановлюється Статутом Сейму.

Стаття 75

Призначені або обрані Сеймом посадові особи, за винятком зазначених у статті 74 Конституції осіб, звільняються з посади, якщо Сейм виражає їм недовіру більшістю усіх членів Сейму.

Стаття 76

Структура та порядок роботи Сейму встановлюється Статутом Сейму. Статут Сейму має силу закону.

ГЛАВА VI ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛІКИ

Стаття 77

Президент Республіки є главою держави.

Він представляє Литовську державу та виконує все, що ставиться йому за обов'язок Конституцією та законами.

Стаття 78

Президентом Республіки може бути обраний громадянин Литви за походженням, який не менш ніж протягом трьох останніх років живе у Литві, якщо йому до дня виборів виповнилося не менше сорока років і якщо він може бути обраний членом Сейму.

Президент Республіки обирається громадянами Литовської Республіки строком на п'ять років на основі загального, рівного та прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Одна й та сама особа може обиратися Президентом Республіки не більше двох разів підряд.

Стаття 79

Кандидатом у Президенти Республіки реєструється громадянин Литовської Республіки, який відповідає умовам частини першої статті 78 і зібрав не менш 20 тисяч підписів виборців.

Число кандидатів на посаду Президента Республіки не обмежується.

Стаття 80

Чергові вибори Президента Республіки проводяться в останню неділю за два місяці до спливу строку повноважень Президента Республіки.

Стаття 81

Обраним вважається кандидат на посаду Президента Республіки, який при першому голосуванні та за участю не менш половини всіх виборців набрав більше половини голосів усіх виборців, що взяли участь у виборах. Якщо у виборах взяло участь менше половини всіх виборців, обраним вважається кандидат, який набрав найбільшу кількість голосів, але не менш однієї третини голосів усіх виборців.

Якщо у першому турі голосування жоден із кандидатів не набрав потрібної більшості голосів, через два тижні проводиться повторне голосування стосовно двох кандидатур, які набрали найбільшу кількість голосів. Обраним вважається кандидат, який набрав більшу кількість голосів.

Якщо у першому турі взяло участь не більше двох кандидатів і жоден з них не набрав потрібної кількості голосів, проводяться повторні вибори.

Стаття 82

Обраний Президент Республіки приступає до виконання своїх обов'язків наступного дня після спливу строку повноважень Президента Республіки після того, як у Вільнюсі за участю представників народу – членів Сейму – він складе присягу народові зберігати вірність Литовській Республіці та Конституції, сумлінно виконувати свої обов'язки та бути до всіх однаково справедливим.

Складає присягу і переобраний Президент Республіки.

Акт про складання присяги Президентом Республіки підписується їм самим та головою Конституційного Суду, а за його відсутності – одним із суддів Конституційного Суду.

Стаття 83

Президент Республіки не може бути членом Сейму, не може обіймати ніякі інші посади та отримувати інший оклад, за винятком встановленого Президентові Республіки окладу та плати за творчу діяльність.

Особа, обрана Президентом Республіки, повинна припинити свою діяльність у політичних партіях та організаціях до початку нової кампанії виборів Президента Республіки.

Стаття 84

Президент Республіки:

- 1) вирішує важливі питання внутрішньої політики і разом з Урядом здійснює зовнішню політику;
- 2) підписує міжнародні договори Литовської Республіки та подає їх у Сейм для ратифікації;
- 3) за поданням Уряду призначає і відкликає дипломатичних представників Литовської Республіки в іноземних державах та при міжнародних організаціях; приймає вірчі та відкличні грамоти дипломатичних представників іноземних держав; надає вищі дипломатичні ранги та спеціальні звання;

- 4) зі схвалення Сейму призначає Прем'єр-міністра, доручає йому сформувати Уряд та затверджує його склад;
- 5) зі схвалення Сейму звільняє Прем'єр-міністра;
- 6) після обрання нового Сейму приймає складені Урядом повноваження та доручає йому виконувати обов'язки до утворення нового Уряду;
- 7) приймає відставку Уряду та в разі потреби доручає йому подальше виконання обов'язків або доручає одному з міністрів виконувати обов'язки Прем'єр-міністра до утворення нового Уряду; приймає відставку міністрів і може доручити їм виконувати обов'язки до призначення нового міністра;
- 8) у разі відставки Уряду або складання Урядом своїх повноважень не пізніше ніж протягом 15 днів подає на розгляд Сейму кандидатуру Прем'єр-міністра;
- 9) за поданням Прем'єр-міністра призначає та звільняє міністрів;
- 10) у встановленому порядку призначає та звільняє передбачених законами державних посадових осіб;
- 11) подає до Сейму кандидатури суддів Верховного Суду, а після призначення всіх суддів Верховного Суду з їх числа подає до Сейму для призначення кандидатуру Голови Верховного Суду; призначає суддів Апеляційного суду, а з їх числа – Голову Апеляційного суду у разі схвалення їх кандидатур Сеймом; призначає суддів та голів окружних і дільничих судів, змінює місця їх роботи; у передбачених законами випадках подає до Сейму пропозицію про звільнення суддів; зі схвалення Сейму призначає й звільняє Генерального прокурора Литовської Республіки;
- 12) подає до Сейму кандидатури трьох суддів Конституційного Суду, а після призначення всіх суддів Конституційного Суду з їх числа подає до Сейму призначення кандидатуру Голови Конституційного Суду;
- 13) подає до Сейму кандидатуру Державного контролера і Голову Правління Банку Литви; може внести у Сейм подання про вираження їм недовіри;
- 14) зі схвалення Сейму призначає та звільняє командувача військ та керівника Служби безпеки;
- 15) надає вищі військові звання;
- 16) у разі збройного нападу, який містить у собі загрозу суверенності або територіальній цілісності держави, приймає рішення про захист від збройної агресії, про введення воєнного стану, а також про мобілізацію і подає ці рішення для затвердження на найближчому засіданні Сейму;
- 17) у встановлених законом порядку і випадках оголошує надзвичайний стан та подає це рішення на найближчому засіданні Сейму;
- 18) виступає у Сеймі річними доповідями про становище у Литві, про внутрішню і зовнішню політику Литовської Республіки;
- 19) у передбачених Конституцією випадках скликає позачергову сесію Сейму;
- 20) оголошує чергові вибори Сейму, а в передбачених частиною другою статті 58 Конституції випадках – дострокові вибори Сейму;

- 21) у передбаченому законом порядку приймає у громадянство Литовської Республіки;
- 22) присвоює державні нагороди;
- 23) надає помилування засудженим;
- 24) підписує та обнародує прийняті Сеймом закони або повертає їх до Сейму у встановленому статтею 71 Конституції порядку.

Стаття 85

Президент Республіки, здійснюючи надані йому повноваження, видає акти – декрети. Для того, щоб декрети Президента Республіки, зазначені у пунктах 3,15, 17 і 21 статті 84 Конституції, набули чинності, вони мають бути підписані Прем'єр-міністром або відповідним міністром. Відповідальність за такий декрет покладається на Прем'єр-міністра чи міністра, який підписав його.

Стаття 86

Особа Президента Республіки недоторканна: доти, доки він виконує свої обов'язки, він не може бути заарештований, притягнений до кримінальної або адміністративної відповідальності.

Президент Республіки може бути достроково усунений від обов'язків лише у випадку грубого порушення ним Конституції або присяги, а також випадку виявлення факту вчинення злочину. Питання про усунення Президента Республіки від обов'язків вирішується Сеймом у порядку процедури імпічменту.

Стаття 87

При оголошенні Президентом Республіки дострокових виборів Сейму у випадках, передбачених частиною другою статті 58 Конституції, новообраний Сейм більшістю у три п'ятих голосів усіх членів Сейму протягом 30 днів із дня першого засідання може оголосити дострокові вибори Президента Республіки.

Президент Республіки, який виявив бажання взяти участь у виборах, одразу реєструється як кандидат.

Удруге обраний на таких виборах Президент Республіки вважається обраним на другий строк повноважень, якщо до виборів минуло більше трьох років від першого строку його повноважень. Якщо минуло менше трьох років від першого строку його повноважень – Президент обирається лише на строк, що залишився від першого строку повноважень, який не вважається другим строком повноважень.

Якщо дострокові вибори Президента оголошуються під час другого строку його повноважень, то нинішній Президент Республіки може бути обраний лише на строк, який залишився від другого строку повноважень.

Стаття 88

Повноваження Президента Республіки припиняються у випадках:

- 1) спливу строку, на який він був обраний;
- 2) проведення дострокових виборів Президента Республіки;
- 3) його відставка з посади, яку він обіймає;
- 4) смерті Президента Республіки;
- 5) усунення його Сеймом від обов'язків у порядку імпічменту;
- 6) прийняття Сеймом з урахуванням висновку Конституційного Суду більшістю у три п'ятих голосів усіх членів Сейму постанови, в якій констатується, що стан здоров'я Президента Республіки не дозволяє йому виконувати свої обов'язки.

Стаття 89

У випадку смерті Президента Республіки, усунення його від обов'язків у порядку процедури імпічменту або у разі прийняття Сеймом постанови про неможливість виконання Президентом Республіки своїх обов'язків за станом здоров'я його обов'язки тимчасово виконує Голова Сейму. У такому випадку Голова Сейму позбавляється своїх повноважень у Сеймі, де його обов'язки тимчасово виконує його замісник. У перелічених випадках Сейм не пізніше ніж упродовж 10 днів зобов'язаний призначити вибори Президента Республіки, що мають бути проведені не пізніше ніж протягом двох місяців. У випадку, коли Сейм не може зібратися і призначити вибори Президента Республіки, вибори оголошуються Урядом.

Президента Республіки, який тимчасово поїхав за кордон або захворів і у зв'язку з цим тимчасово не має можливості виконувати свої обов'язки, протягом цього строку заступає Голова Сейму.

Голова Сейму, який тимчасово заступає Президента Республіки, не може оголошувати дострокові вибори Сейму, звільняти або призначати міністрів без згоди Сейму. У цей період Сейм не може розглядати питання про вираження недовіри Голові Сейму.

Здійснення повноважень Президента ні в яких інших випадках і ніякими іншими особами або інституціями не допускається.

Стаття 90

Президент Республіки має резиденцію. Фінансування Президента Республіки та його резиденції встановлюється законом.

ГЛАВА VII УРЯД ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Стаття 91

Уряд Литовської Республіки складають Прем'єр-міністр та міністри.

Стаття 92

Прем'єр-міністра зі схвалення Сейму призначає і звільняє Президент Республіки.

Міністрів за поданням Прем'єр-міністра призначає та звільняє Президент Республіки.

Прем'єр-міністр не пізніше ніж протягом 15 днів з моменту його призначення пропонує Сеймові утворений ним та затверджений Президентом Республіки Уряд і подає на розгляд програму Уряду.

Уряд складає свої повноваження перед Президентом після виборів Сейму або у разі обрання Президента Республіки.

Повноваження на здійснення своєї діяльності новий Уряд отримує в разі схвалення його програми більшістю голосів членів Сейму, які беруть участь у засіданні Сейму.

Стаття 93

Приступаючи до виконання своїх обов'язків, Прем'єр-міністр та міністри складають у Сеймі присягу зберігати вірність Литовській Республіці, додержуватися Конституції та законів. Текст присяги встановлюється Законом про Уряд.

Стаття 94

Уряд Литовської Республіки:

- 1) управляє справами краю, охороняє територіальну недоторканість Литовської Республіки, гарантує державну безпеку та громадський порядок;
- 2) виконує закони та постанови Сейму про здійснення законів, а також декрети Президента Республіки;
- 3) координує діяльність міністерств та інших урядових установ;
- 4) готує проект державного бюджету та подає його до Сейму; виконує державний бюджет, подає до Сейму звіт про виконання бюджету;
- 5) готує та подає до Сейму на розгляд проекти законів;
- 6) встановлює дипломатичні відносини і підтримує зв'язки з іноземними державами та міжнародними організаціями;
- 7) виконує інші обов'язки, покладені на Уряд Конституцією та іншими законами.

Стаття 95

Уряд Литовської Республіки вирішує питання державного управління на засіданнях шляхом прийняття постанов більшістю голосів членів Уряду. У засіданнях Уряду також може брати участь Державний контролер.

Постанови Уряду підписують Прем'єр-міністр та міністр відповідної галузі.

Стаття 96

Уряд Литовської Республіки несе солідарну відповідальність перед Сеймом за загальну діяльність Уряду.

Міністри, здійснюючи керівництво дорученими їм сферами управління, несуть відповідальність перед Сеймом, Президентом Республіки та без посередньо підзвітні Прем'єр-міністрові.

Стаття 97

Прем'єр-міністр представляє Уряд Литовської Республіки та керує його діяльністю.

За відсутності Прем'єр-міністра або в разі неможливості виконання ним своїх обов'язків Президент Республіки на строк, не більший ніж 60 днів, за поданням Прем'єр-міністра доручає одному з міністрів заміщати його, а в разі відсутності такого подання Президент Республіки доручає одному з міністрів заміщати Прем'єр-міністра.

Стаття 98

Міністр керує міністерством, вирішує питання, які стосуються компетенції міністерства, а також виконує інші передбачені законами функції.

Тимчасово заміщати міністра може лише призначений Прем'єр-міністром інший член Уряду.

Стаття 99

Прем'єр-міністр та міністри не можуть обіймати ніяких інших виборних чи призначуваних посад, працювати в підприємницьких, комерційних або інших приватних установах або на підприємствах, а також отримувати інший оклад, за винятком окладу, встановленого до його посади в Уряді, та плати за творчу діяльність.

Стаття 100

Прем'єр-міністр та міністри не можуть бути притягнені до кримінальної відповідальності, заарештовані, не може бути іншим способом обмежена їхня свобода без попередньої згоди Сейму, а в період між сесіями Сейму – без попередньої згоди Президента Республіки.

Стаття 101

На вимогу Сейму Уряд чи окремі міністри повинні відзвітувати перед Сеймом за свою діяльність.

Якщо міняється більше половини міністрів, Уряд повинен знову отримати повноваження від Сейму. В іншому разі Уряд повинен подати у відставку.

Урядові належить подати у відставку також у таких випадках:

- 1) якщо Сейм двічі підряд не схвалює програму новообраного Уряду;
- 2) якщо Сейм більшістю голосів усіх членів Сейму таємним голосуванням виражає недовіру Урядові чи Прем'єр-міністрові;
- 3) відставки або смерті Прем'єр-міністра;
- 4) після виборів Сейму, коли утворюється новий Уряд.

Міністр зобов'язаний подати у відставку в разі вираження йому таємним голосуванням недовіри більш ніж половиною всіх членів Сейму.

Відставка Уряду чи міністра приймається Президентом Республіки.

ГЛАВА VIII КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД

Стаття 102

Конституційний Суд приймає рішення про відповідність законів та інших актів Сейму Конституції, а актів Президента Республіки та Уряду – Конституції або законом.

Статус Конституційного Суду та порядок здійснення його повноважень встановлюється Законом Литовської Республіки про Конституційний Суд.

Стаття 103

Конституційний Суд складається з 9 суддів, призначуваних строком на дев'ять років і лише на один строк повноважень. Склад Конституційного Суду кожні три роки поновлюється на одну третину. По три кандидати в судді Конституційного Суду призначаються Сеймом з числа кандидатів, запропонованих Президентом Республіки, Головою Сейму та Головою Верховного Суду; а судьями їх призначає Сейм.

Голова Конституційного Суду з числа суддів цього суду призначається Сеймом за поданням Президента Республіки.

Судьями Конституційного Суду можуть призначатися громадяни Литовської Республіки, які мають бездоганну репутацію, вищу юридичну освіту та стаж юридичної або науково-педагогічної роботи за фахом юриста не менше 10 років.

Стаття 104

Судді Конституційного Суду при виконанні своїх обов'язків незалежні від будь-якого державного інституту, особи чи організації і керуються лише Конституцією Литовської Республіки.

Перш ніж приступити до виконання своїх обов'язків судді Конституційного Суду складають у Сеймі присягу на вірність Литовській Республіці та Конституції.

Щодо суддів Конституційного Суду застосовуються обмеження трудової і політичної діяльності, встановлені для суддів судів.

Судді Конституційного Суду володіють таким самим правом недоторканності особи, як і члени Сейму.

Стаття 105

Конституційний Суд розглядає та приймає рішення про відповідність законів Литовської Республіки та інших прийнятих Сеймом актів Конституції Литовської Республіки.

Конституційний Суд також розглядає відповідність Конституції та законам:

- 1) актів Президента Республіки;
- 2) актів Уряду Республіки.

Конституційний Суд подає висновки стосовно того:

- 1) чи мали місце порушення законів про вибори під час виборів Президента Республіки або членів Сейму;
- 2) чи дозволяє стан здоров'я виконувати Президентів Республіки його обов'язки;
- 3) чи не суперечать міжнародні договори Литовської Республіки Конституції;
- 4) чи не суперечать Конституції конкретні дії членів Сейму та державних посадових осіб, щодо яких порушено справу про імпічмент.

Стаття 106

Право звертатися до Конституційного Суду щодо зазначених у частині першій статті 105 актів має Уряд, не менш як одна п'ята всіх членів Сейму, а також суди.

Право звертатися до Конституційного Суду щодо відповідності актів Президента Республіки Конституції та законам мають не менш як одна п'ята всіх членів Сейму та суди.

Звертатися до Конституційного Суду щодо відповідності актів Уряду Конституції та законам можуть не менш як одна п'ята всіх членів Сейму, суди, а також Президент Республіки.

Подання Президента Республіки Конституційному Суду або постанова Сейму про розгляд відповідності акта Конституції зупиняють дію цього акта.

Звертатися до Конституційного Суду щодо винесення висновку може Сейм, а щодо виборів Сейму та міжнародних договорів – і Президент Республіки.

Конституційний Суд має право відмовитися від розгляду справи або підготовки висновку, якщо звернення ґрунтується не на правових мотивах.

Стаття 107

Закон Литовської Республіки (чи його частина) або інший акт Сейму (чи його частина), акт Президента Республіки, акт Уряду (чи його частина) не можуть застосовуватися з дня офіційного оголошення рішення Конституційного Суду про суперечність відповідного акта (чи його частини) Конституції Литовської Республіки.

Рішення Конституційного Суду з питань, віднесених Конституцією до його компетенції, є остаточними та оскарженню не підлягають.

На підставі висновків Конституційного суду остаточні рішення із зазначених у частині третій статті 105 Конституції питань приймаються Сеймом.

Стаття 108

Повноваження судді Конституційного Суду припиняються:

- 1) зі спливом строку повноважень;
- 2) у разі його смерті;
- 3) у разі відставки;
- 4) при неможливості виконання ним своїх обов'язків за станом здоров'я;
- 5) у випадку усунення його Сеймом з посади, яку він обіймає, у порядку процедури імпічменту.

ГЛАВА ІХ СУД

Стаття 109

Правосуддя у Литовській Республіці здійснюється лише судами.

Суддя та суди при здійсненні правосуддя є незалежними.

Судді при розгляді справ підкоряються тільки законові.

Суд виносить рішення від імені Литовської Республіки.

Стаття 110

Суддя не може застосовувати закон, який суперечить Конституції.

У тих випадках, коли є підстава вважати, що закон або інший правовий акт, який повинен бути застосований у конкретній справі, суперечить Конституції, суддя зупиняє розгляд цієї справи і звертається до Конституційного Суду з проханням винести рішення про відповідність цього закону або іншого правового акта Конституції.

Стаття 111

Судами в Литовській Республіці є Верховний Суд Литви, Апеляційний суд Литви, окружні та дільничі суди.

Для розгляду справ з адміністративних, трудових, сімейних питань та щодо справ інших категорій відповідно до закону можуть бути засновані спеціалізовані суди.

Суди з особливими повноваженнями в мирний час у Литовській Республіці не можуть засновуватися.

Питання про утворення та компетенція судів визначаються Законом Литовської Республіки про суди.

Стаття 112

Суддями у Литві можуть бути лише громадяни Литовської Республіки.

Судді Верховного Суду, а з їх числа – Голова призначаються та звільняються Сеймом за поданням Президента Республіки.

Судді Апеляційного суду, а з їх числа – Голова призначаються Президентом Республіки зі схвалення Сейму.

Призначення суддів та голів дільничих, окружних та спеціалізованих судів та зміна місця їх роботи здійснюється Президентом Республіки.

Пропозиції щодо призначення, підвищення, переведення або звільнення з посади суддів подаються Президентові Республіки передбаченою законом спеціальною інституцією суддів.

Призначена суддею особа у встановленому законом порядку складає присягу зберігати вірність Литовській Республіці, здійснювати правосуддя лише відповідно до закону.

Стаття 113

Суддя не може обіймати ніяких інших виборних та призначуваних посад, працювати в підприємницьких, комерційних чи інших приватних установах або на підприємствах. Він також не може отримувати ніякого іншого окладу за винятком окладу судді та плати за педагогічну або творчу діяльність.

Суддя не може брати участь у діяльності політичних партій та інших політичних організацій.

Стаття 114

Втручання інститутів державної влади та управління, членів Сейму й інших посадових осіб, політичних партій, політичних і громадських організацій або громадян у діяльність судді чи суду забороняється і має наслідком передбачену законом відповідальність.

Суддя не може бути притягнений до кримінальної відповідальності, заарештований, не може бути іншим способом обмежена його свобода без згоди Сейму; а в період між сесіями Сейму – без згоди Президента Республіки.

Стаття 115

Судді судів Литовської Республіки звільняються з посади у встановленому законом порядку у таких випадках:

- 1) за власним бажанням;
- 2) із закінченням строку повноважень або після досягнення встановленого законом пенсійного віку;
- 3) за станом здоров'я;
- 4) при обранні на іншу посаду або при переведенні на іншу роботу з їхньої згоди;
- 5) у разі скоєння вчинку, який ганьбить звання судді;
- 6) у разі набуття законної чинності обвинувальними вироками судів стосовно до суддів.

Стаття 116

Голова та судді Верховного Суду, а також Голова і судді Апеляційного суду за грубе порушення Конституції або порушення присяги, а також при виявленні фактів вчинення злочину можуть бути усунені Сеймом з посади у порядку процедури імпічменту.

Стаття 117

Розгляд справ у всіх судах ведеться відкрито. Судове засідання може бути закритим з метою збереження таємниці особистого або сімейного життя людини, а також якщо при відкритому розгляді справи може бути розголошена державна, професійна або комерційна таємниця.

Судочинство у Литовській Республіці провадиться державною мовою.

Особам, які не володіють литовською мовою, гарантується право брати участь у слідчих та судових діях через перекладачів.

Стаття 118

Досудове слідство організує і ним керує, державне обвинувачення з кримінальних справ підтримує прокурор.

Прокурор у випадках, визначених законом, захищає права та законні інтереси особи, громадськості і держави.

Прокурор, виконуючи свої функції, є незалежний і підпорядковується тільки законові.

Прокуратура Литовської Республіки – це Генеральна прокуратура і територіальні прокуратури.

Генерального прокурора призначає й звільняє Президент Республіки зі схвалення Сейму.

Порядок призначення й звільнення прокурорів, їх статус визначає закон.

ГЛАВА X МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

Стаття 119

Право на самоврядування гарантується державним територіально-адміністративним одиницям, передбаченим законом. Воно здійснюється через відповідні Ради самоврядувань.

Членами Рад самоврядувань громадян Литовської республіки та інших постійних жителів адміністративних одиниць за законом на чотири роки обирають громадяни Литовської Республіки та інші постійні жителі адміністративної одиниці на основі загального, рівного та прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Порядок організації та діяльності інститутів самоврядування встановлюється законом.

З метою безпосереднього здійснення законів Литовської Республіки, рішень Уряду та Рад самоврядувань Радою само-врядування утворюються підзвітні їй виконавчі органи.

Стаття 120

Держава надає підтримку органам самоврядування.

Органи самоврядування у межах встановленої Конституцією та законами компетенції діють вільно і самостійно.

Стаття 121

Органи самоврядування складають та затверджують свій бюджет.

Ради самоврядувань мають право у передбачених законом межах та порядку встановлювати місцеві збори, Ради самоврядувань можуть передбачати за рахунок свого бюджету пільги щодо податків і зборів.

Стаття 122

Ради самоврядувань у зв'язку з порушенням їхніх прав мають право звертатися до суду.

Стаття 123

Управління в адміністративних одиницях вищого рівня у передбаченому законом порядку організовується Урядом.

Нагляд за додержанням органами самоврядування Конституції та законів, за виконанням рішень Уряду здійснюється призначеними Урядом представниками.

Повноваження представника Уряду та порядок їх здійснення встановлюється законом.

У встановлених законом випадках та порядку на території самоврядувань Сейм може тимчасово ввести пряме правління.

Стаття 124

Акти чи дії Рад самоврядувань, їх виконавчих органів, а також їх посадових осіб, які порушують права громадян та організацій, можуть бути оскаржені до суду.

ГЛАВА XI ФІНАНСИ ТА ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

Стаття 125

Центральним банком у Литовській Республіці є Банк Литви, який за правом власності належить Литовській державі.

Порядок організації та діяльності Банку Литви, а також його повноваження і юридичний статус голови правління Банку Литви встановлюються законом.

Стаття 126

Керівництво Банком Литви здійснюється Правлінням Банку у складі його Голови, заступників Голови та членів.

Голова Правління Банку Литви призначається строком на п'ять років Сеймом за поданням Президента Республіки.

Стаття 127

Бюджетну систему Литви складають самостійний державний бюджет Литовської Республіки, а також самостійні бюджети місцевих самоврядувань.

Доходи державного бюджету формуються за рахунок податків, обов'язкових платежів, зборів, доходів за рахунок державного майна та інших надходжень.

Податки, інші платежі у бюджет та збори встановлюються законами Литовської Республіки.

Стаття 128

Рішення щодо державної позики та інших суттєвих майнових зобов'язань держави приймаються Сеймом за пропозицією Уряду.

Порядок управління, користування та розпорядження державним майном встановлюється законом.

Стаття 129

Бюджетний рік починається 1 січня і закінчується 31 грудня.

Стаття 130

Проект державного бюджету складається Урядом та вноситься у Сейм не пізніше ніж за 75 днів до завершення бю-джетного року

Стаття 131

Проект державного бюджету розглядається Сеймом та затверджується законом до початку нового бюджетного року.

При розгляді проекту бюджету Сейм може збільшувати витрати, лише зазначивши джерела фінансування цих витрат. Не можна зменшувати передбачені законами витрати до внесення змін у ці закони.

Стаття 132

Якщо державний бюджет своєчасно не затверджується, його витрати на початку бюджетного року на кожний місяць не можуть перевищувати однієї дванадцятої розміру витрат державного бюджету попереднього року.

Протягом бюджетного року Сейм може вносити зміни до бюджету. Зміни до бюджету вносяться у тому самому порядку, згідно з яким він складається, приймається та затверджується. У разі потреби Сейм може затвердити додатковий бюджет.

ГЛАВА XII ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ

Стаття 133

Система державного контролю та його повноваження встановлюються законом.

Керівництво державним контролем здійснюється Державним контролером, який строком на п'ять років за поданням Президента Республіки призначається Сеймом.

Державний контролер, приступаючи до виконання обов'язків, складає присягу. Текст присяги встановлюється законом.

Стаття 134

Державний контроль здійснює нагляд за законністю управління державним майном та його використанням і за виконанням державного бюджету.

Державний контролер подає до Сейму висновок щодо річного звіту про виконання бюджету.

ГЛАВА XIII ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА ЗАХИСТ ДЕРЖАВИ

Стаття 135

Литовська Республіка, здійснюючи зовнішню політику, керується загально визнаними принципами та нормами міжнародного права, прагне забезпечити незалежність країни, благополуччя громадян та їхні основні права і свободи, бере участь у створенні міжнародного порядку який ґрунтується на праві та правосудді.

Пропаганда війни у Литовській Республіці забороняється.

Стаття 136

Литовська Республіка бере участь у міжнародних організаціях, якщо це не суперечить інтересам держави та її незалежності.

Стаття 137

На території Литовської Республіки не можуть розміщатися зброя масового знищення та військові бази іноземних держав.

Стаття 138

Сейм ратифікує або денонсує такі міжнародні договори Литовської Республіки:

- 1) про зміну державних кордонів Литовської Республіки;
- 2) про політичне співробітництво з іноземними державами, про взаємодопомогу, а також договори оборонного характеру пов'язані з обороною держави;
- 3) про відмову від застосування сили чи загрози силою, а також мирні договори;
- 4) про перебування та статус Збройних сил Литовської Республіки на території іноземних держав;
- 5) про участь Литовської Республіки у міжнародних організаціях універсального характеру та регіональних міжнародних організаціях;
- б) багатосторонні або довгострокові економічні договори.

Законами, а також міжнародними договорами можуть бути передбачені й інші випадки ратифікації Сеймом міжнародних договорів Литовської Республіки.

Міжнародні договори, ратифіковані Сеймом Литовської Республіки, є складовою частиною правової системи Литовської Республіки.

Стаття 139

Захист Литовської Республіки від зовнішнього збройного нападу є правом та обов'язком кожного громадянина Литовської Республіки.

У встановленому законом порядку громадяни Литовської Республіки зобов'язані проходити військову або альтернативну службу з охорони краю.

Організація охорони краю встановлюється законами.

Стаття 140

Найважливіші питання оборони держави розглядаються та координуються Державною радою оборони, до складу якої входять Президент Республіки, Прем'єр-міністр, Голова Сейму, міністр охорони краю та командувач військ. Керівництво Державною радою оборони здійснюється Президентом Республіки. Порядок її утворення, діяльності та повноваження встановлюються законом.

Президент Республіки є Головнокомандувачем Збройних сил держави.

Відповідальність перед Сеймом за управління Збройними силами держави та керівництво ними несуть Уряд, міністр охорони краю, командувач військ. Міністром охорони краю не може бути військовослужбовець, який не вийшов у відставку

Стаття 141

Особи, які проходять дійсну військову або альтернативну службу а також офіцери, які не вийшли у відставку, сержанти, надстроковики системи охорони краю, поліції та внутрішньої служби, оплачувані посадові особи інших воєнізованих служб та служб безпеки не можуть бути членами Сейму та членами Рад самоврядувань. Вони не можуть обіймати виборні або призначувані посади на державній цивільній службі, брати участь у діяльності політичних партій та політичних організацій.

Стаття 142

Сейм вводить воєнний стан, оголошує мобілізацію чи демобілізацію, приймає рішення про використання Збройних сил у разі необхідності захисту Батьківщини або виконання міжнародних зобов'язань Литовської держави.

У випадку збройного нападу при виникненні загрози суверенності чи територіальній цілісності держави Президент Республіки негайно приймає рішення про захист від збройної агресії, вводить воєнний стан у всій державі або її частині, оголошує мобілізацію і вносить ці рішення для затвердження на найближче засідання Сейму, а в період між сесіями Сейму – негайно скликає позачергову сесію. Сейм затверджує або скасовує рішення Президента Республіки.

Стаття 143

Якщо під час воєнних дій мають проводитися чергові вибори, Сейм або Президент Республіки приймає рішення про продовження строку повноважень Сейму, Президента Республіки або Рад самоврядувань. У такому випадку вибори мають бути призначені не пізніше ніж через три місяці після закінчення війни.

Стаття 144

При виникненні у державі загрози конституційному ладові або громадському спокою Сейм може на всій території держави або її частині ввести надзвичайний стан. Його тривалість – до шести місяців.

У період між сесіями Сейму у невідкладних випадках таке рішення має право прийняти Президент Республіки, одночасно скликаючи позачергову сесію Сейму для розгляду цього питання. Сейм затверджує або скасовує рішення Президента Республіки.

Питання надзвичайного стану регулюються законом.

Стаття 145

При введенні воєнного або надзвичайного стану тимчасово можуть бути обмежені права та свободи, зазначені у статтях 22, 24, 25, 32, 35 і 36 Конституції.

Стаття 146

Держава опікає та забезпечує воїнів, які втратили здоров'я під час проходження військової служби, а також сім'ї воїнів, які загинули або позбулися життя під час проходження військової служби.

Держава забезпечує і громадян, які втратили здоров'я, захищаючи державу, а також сім'ї громадян, які загинули або позбулися життя, захищаючи державу

ГЛАВА XIV ЗМІНА КОНСТИТУЦІЇ

Стаття 147

Внести у Сейм пропозицію щодо зміни чи доповнення Конституції Литовської Республіки має право група членів Сейму в складі не менше однієї четвертої всіх членів Сейму або не менше 300 тисяч виборців.

Під час надзвичайного або воєнного стану поправки до Конституції вноситися не можуть.

Стаття 148

Положення статті 1 Конституції «Литовська держава є незалежною демократичною республікою» може бути змінена лише шляхом референдуму; якби за це висловилося не менше як три четвертих громадян Литви, які мають виборче право.

Тільки шляхом референдуму можуть змінюватися положення глави I «Литовська держава» та глави XIV «Зміна Конституції».

Конституційні поправки до інших глав Конституції повинні розглядати і голосування щодо них має проводитися у Сеймі двічі. Між цими голосуваннями має бути не менш як тримісячна перерва. Проект закону про зміну Конституції вважається прийнятим Сеймом, якщо при кожному голосуванні за це голосувало не менше як дві третини усіх членів Сейму.

Неприйнята конституційна поправка може бути подана на новий розгляд Сейму не раніше ніж через рік.

Стаття 149

Прийнятий закон про зміну Конституції підписується Президентом Республіки і не пізніше як протягом 5 днів офіційно проголошується.

Якщо у зазначений строк такий закон Президентом Республіки не підписується та не проголошується, цей закон набуває чинності після його підписання та офіційного проголошення Головою Сейму.

Закон про зміну Конституції набуває чинності не раніше як через один місяць після його прийняття.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 150

Складовою частиною Конституції Литовської Республіки є:
Конституційний закон «Про Литовську державу» від 11 лютого 1991 року;
Конституційний акт «Про неприєднання Литовської Республіки до пострадянських Східних союзів» від 8 червня 1992 року.
Закон «Про порядок набуття чинності Конституцією Литовської Республіки» від 25 жовтня 1992 р.;
Конституційний «Про членство Литовської Республіки в Європейському Союзі» від 13 липня 2004 р.

Стаття 151

Ця Конституція Литовської Республіки набуває чинності наступного дня після офіційного оголошення результатів референдуму та за умови, якщо на референдумі вона буде схвалена більш ніж половиною усіх громадян Литовської Республіки, які володіють виборчим правом.

Стаття 152

Порядок набуття чинності цією Конституцією та окремих її положень регламентується Законом Литовської Республіки «Про порядок набуття чинності Конституцією Литовської Республіки», який приймається шляхом референдуму одночасно з Конституцією Литовської Республіки.

Стаття 153

У разі прийняття шляхом референдуму цієї Конституції Литовської Республіки Сейм Литовської Республіки до 25 жовтня 1993 року більшістю у три п'ятих голосів усіх членів Сейму може змінити положення Конституції Литовської Республіки, які містяться у статтях 47, 55, 56, у пункті 2 частини другої статті 58, у статтях 65, 68, 69, у пунктах 11 і 12 статті 84, у частині першій статті 87, у статтях 96, 103, 118, у частині четвертій статті 119.

Стаття 154

Прийняті шляхом референдуму Конституція Литовської Республіки та Закон Литовської Республіки «Про порядок набуття чинності Конституцією Литовської Республіки» підписуються і не пізніше як протягом 15 днів проголошуються Головою Верховної Ради Литовської Республіки.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

ВІТАУТАС ЛАНДСБЕРГІС

Вільнюс, 6 листопада 1992 р.

СКЛАДОВА ЧАСТИНА КОНСТИТУЦІЇ
ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

**КОНСТИТУЦІЙНИЙ ЗАКОН
ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
«ПРО ЛИТОВСЬКУ ДЕРЖАВУ»**

Верховна Рада Литовської Республіки,
ураховуючи, що більше, ніж три чверті жителів Литви, що мають активне право голосування, 9 лютого 1991 р. на суспільному опитуванні (плебісциті) таємним голосуванням висловились за те, щоб «Литовська держава була незалежною демократичною республікою»,
відзначаючи, що цією заявою суверенності й волі Литовський народ знову підтвердив свою незмінну настанову щодо незалежної Литовської держави,
розуміючи результати плебісциту як суспільну рішучість зміцнювати й захищати незалежність Литви та творити демократичну республіку і
виконуючи волю Литовського народу,
приймає й урочисто проголошує цей закон.

Стаття 1.

Положення «Литовська держава є незалежною демократичною республікою» є конституційною нормою Литовської Республіки й фундаментальним державним принципом.

Стаття 2.

У першій статті цього закону сформульована конституційна норма й фундаментальний державний принцип можна змінити лише шляхом суспільного опитування (плебісциту) Литовського народу, якщо за це висловиться не менше, ніж три чверті громадян Литви, що мають право голосувати.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
В. ЛАНДСБЕРГІС

Вільнюс, 11 листопада 1991 р.
№ I-1051

КОНСТИТУЦІЙНИЙ АКТ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ «ПРО НЕПРИЄДНАННЯ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ДО ПОСТРАДЯНСЬКИХ СХІДНИХ СОЮЗІВ»

Верховна Рада Литовської Республіки,

на підставі актів про відтворення Литовської незалежної держави від 16 лютого 1918 р. та 11 березня 1990 р. і 9 лютого 1991 р. висловленою волею всього народу і

спостерігаючи спроби будь-яким чином зберегти колишній Союз РСР з усіма його завоюваннями й наміри включити Литву в оборонні, економічні, фінансові та інші «простори» пострадянського Східного блоку,

в и р і ш у є :

1. Розвивати взаємно корисні зв'язки з кожною державою, що раніше була у складі СРСР, однак ніколи не входить до складу жодної політичного, економічного або іншого союзу чи співдружності держав, що створюється на основі колишнього СРСР.

2. Діяльність, якою здійснюється намагання включити Литовську державу до союзів або співдружностей, визначених у першій статті цього Конституційного акту, вважається ворожою до незалежності Литви і відповідальність за неї визначають закони.

3. На території Литовської Республіки не може бути ніяких військових баз і військових частин Росії, Співдружності Незалежних Держав і держав, що до них входять.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
ВІТАУТАС ЛАНДСБЕРГІС

Вільнюс, 8 червня 1992 р.

№ I-2622

ЗАКОН ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
«ПРО ПОРЯДОК НАБУТТЯ ЧИННОСТІ КОНСТИТУЦІЄЮ ЛИТОВСЬКОЇ
РЕСПУБЛІКИ»

Стаття 1

Коли набуде чинності Конституція Литовської Республіки, утратить чинність Тимчасовий Основний Закон Литовської Республіки.

Стаття 2

Закони, інші правові акти або їх частини, що були чинні на території Литовської Республіки до прийняття Конституції Литовської Республіки, чинні настільки, наскільки вони не суперечать Конституції й цьому законі, і будуть чинні доти, доки не будуть визнані такими, що втратили чинність, або узгоджені з положеннями Конституції.

Стаття 3

Положення законів Литовської Республіки, що регламентують статуси найвищих інституцій державної влади і управління, депутатів, рад самоврядування Литовської Республіки, чинні доти, доки обраний Сейм не вирішить щось інше.

Стаття 4

Повноваження Верховної Ради Литовської Республіки і її депутатів закінчуються від тоді, коли обраний Сейм Литовської Республіки збирається на перше засідання.

Члени Сейму Литовської Республіки на засідання збираються на третій день після того, як Головна виборча комісія Литовської Республіки після обох турів виборів оголосить про те, що обрано не менше, ніж три п'ятих усіх членів Сейму.

Стаття 5

Визначається такий текст присяги члена Сейму Литовської Республіки:

*«Я, (ім'я, прізвище),
присягаю бути вірним Литовській Республіці;
присягаю поважати й виконувати її Конституцію й закони, боронити територіальну цілісність;
присягаю усіма силами зміцнювати незалежність Литви, сумлінно служити Батьківщині, демократії,
добробуту людей Литви.
Хай допоможе мені Бог!»*

Присягнути можна й без останнього речення.

Стаття 6

У період, коли ще нема Президента Республіки, ця правова ситуація рівносильна тій, яку передбачено у статті 89 Конституції Литовської Республіки.

У разі потреби Сейм може продовжити терміни, передбачені у статті 89, більшістю у вище, як половину голосів членів Сейму, але не довше, ніж на чотири місяці.

Стаття 7

Судді Конституційного Суду Литовської Республіки, а з них – голова Конституційного Суду, мають бути призначені не пізніше, ніж через місяць після обрання Президента Республіки.

Перший раз призначаючи суддів Конституційного Суду, три з них призначаються на три роки, три – на шість і три – на дев'ять.

Президент Республіки, Голова Сейму і голова Верховного Суду, пропонуючи призначити суддів Конституційного Суду, визначають, кого з них призначити на три, шість і дев'ять років.

Судді Конституційного Суду, яких буде призначено на три і шість років, після не менше, ніж трирічної перерви можуть зайняти цю посаду на ще одну каденцію.

Стаття 8

Положення третьої частини статті 20 Конституції Литовської Республіки починають застосовуватися від тоді, коли з цією Конституцією будуть узгоджені кримінальні процесуальні закони Литовської Республіки.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
ВІТАУТАС ЛАНДСБЕРГІС

Вільнюс, 6 листопада 1992 р.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ АКТ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ «ПРО ЧЛЕНСТВО ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ»

Сейм Литовської Республіки,

виконуючи волю громадян Литовської Республіки, ви-словлену на референдумі 10 й 11 травня 2003 р. щодо членства Литовської Республіки в Європейському Союзі,

оголошуючи впевненість, що Європейський Союз шанує права й основні свободи людини, а членство Литви в Європейському Союзі сприятиме ефективнішому забезпеченню прав і свобод людини,

відзначаючи, що Європейський Союз поважає національну totoжність і конституційні традиції своїх держав-членів,

прагнучи забезпечити повноправну участь Литовської Республіки в європейській інтеграції та безпеку Литовської Республіки й добробут її громадян,

16 вересня 2003 р. *ратифікувавши* угоду між Королівством Бельгія, Королівством Данія, Федеративною Республікою Німеччини, Грецької Республікою, Королівством Іспанія, Французькою Республікою, Ірландією, Італійською Республікою, Великим Герцогством Люксембург, Королівством Нідерландів, Австрійською Республікою, Португальською Республікою, Фінляндською Республікою, Королівством Швеція, Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії (державами-членами Європейського Союзу) і Чеською Республікою, Естонською Республікою, Республікою Кіпр, Латвійською Республікою, Литовською Республікою, Угорською Республікою, Республікою Мальта, Республікою Польща, Республікою Словенія і Республікою Словаччина про вступ до Європейського Союзу, що була підписана 16 квітня 2003 р. в Афінах,

приймає й проголошує цей Конституційний Акт:

1. Литовська Республіка, будучи членом Європейського Союзу, розділяє й ввіряє Європейському Союзу компетенції державних інституцій в галузях, передбачених договорами, на яких ґрунтується Європейський Союз, щоб разом з іншими державами-членами Європейського Союзу спільно виконувати обов'язки членів в цих галузях, а також користуватися правами членів.

2. Правові норми Європейського Союзу є складовою частиною правової системи Литовської Республіки. Якщо це впливає з договорів, на яких ґрунтується Європейський Союз, правові норми Європейського Союзу застосовуються безпосередньо, а у випадку колізій між правовими нормами, мають верховенство перед законами й іншими правовими актами Литовської Республіки.

3. Уряд інформує Сейм про пропозиції прийняти правові акти Європейського Союзу. Щодо пропозицій прийняти правові акти Європейського Союзу, що регламентують галузі, які за Конституцією Литовської Республіки пов'язані з компетенцією Сейму, Уряд консультується із Сеймом. Сейм може рекомендувати Урядові позицію Литовської Республіки щодо цих пропозицій. Комітет з європейських справ і Комітет із закордонних справ Сейму в порядку, встановленому статутом Сейму може подати Урядові думку щодо пропозицій прийняти правові акти Європейського Союзу. Уряд оцінює рекомендації або думки, що їх подає Сейм або його комітети та інформує Сейм про їх виконання в порядку, визначеному правовими актами.

4. Уряд пропозиції прийняти правові акти Європейського Союзу розглядає в порядку, встановленому правовими актами. Щодо цих пропозицій Уряд може винести рішення або резолюції, для прийняття яких не застосовуються положення статті 95 Конституції.

Конституція цим Конституційним актом доповнена:

СЕЙМ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ, ЗАКОН

№ IX-2343, 2004-07-13, Від., 2004, № 111-4123 (2004-07-17)

Закон про доповнення Конституції Литовської Республіки Конституційним актом «Про членство Литовської Республіки в Європейському Союзі» й доповнення статті 150 Конституції Литовської Республіки

Закон підписав Президент Литовської Республіки

ВАЛДАС АДАМКУС.
